

MARIUSZ KASZYŃSKI

Towarzystwo Przyjaciół Brudzewa

ORCID 0000-0001-8410-4832

GLÓWNE FILARY PROCESU EDUKACYJNEGO W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH W KOLE ZA KADENCJI DYREKTORA JANUSZA KOWARSKIEGO (1991-2016)

Decyzją z 20 czerwca 1991 roku podjętą po przeprowadzeniu rozpisanego wcześniej konkursu i na podstawie artykułu 17 ustęp 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku – Karta Nauczyciela (Dz. U. nr 3. Poz. 19 z późniejszymi zmianami), Kurator Oświaty i Wychowania w Koninie, Wojciech Zaleski, powierzył funkcję dyrektora Zespołu Szkół Zawodowych w Kole (taką nazwę nosił wówczas Zespół Szkół Technicznych), magistrowi Januszowi Kowarskiemu, dotychczasowemu nauczycielowi teoretycznych przedmiotów zawodowych. Oficjalne objęcie stanowiska nastąpiło 15 sierpnia 1991 roku¹.

Głównym celem, jaki postawił przed sobą mowy dyrektor, było wprowadzenie Zespołu w nowe tysiąclecie, jako szkoły w pełni nowoczesnej, zarówno pod względem realizacji zadań programowych, jak i własnych rozwiązań organizacyjnych. Miała to być placówka dobrze zorganizowana, doskonale wyposażona, w której uczyć się fachowcy, znakomicie przygotowani do pracy dydaktycznej i wychowawczej, wpisująca się swoimi działaniami w tworzące się wówczas społeczeństwo informacyjne. Strategię pracy szkoły dyrektor Kowarski starał się projektować z uwzględnieniem uwarunkowań globalnych, tj. rozwoju społeczeństwa informacyjnego, społeczeństwa sieciowego, rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy. Inicjatywy wdrażane w szkole były nakierowane na tworzenie szkoły alternatywnej, innowacyjnej, wyróżniającej się spośród innych szkół. Styl zarządzania szkołą ogniskował zawsze wokół technologii informacyjnych i komunikacyjnych, ochrony środowiska, motoryzacji i języków obcych. Te zagadnienia stały się głównymi filarami, na których Zespół oparł swą działalność edukacyjną.

FILARY PRACY ZESPOŁU SZKÓŁ TECHNICZNYCH OPRACOWANE PRZEZ JANUSZA KOWARSKIEGO

EKOLOGIA

Uruchomienie w Zespole Szkół Zawodowych w 1994 roku nowego typu szkoły, jakim było Technikum Ochrony Środowiska, niejako wymogło na kolskiej placówce, podjęcie

¹ Archiwum Zespołu Szkół Technicznych w Kole (dalej: AZST), Decyzja Kuratora Oświaty i Wychowania w Koninie z 20 czerwca 1991 roku.

różnego rodzaju działań proekologicznych, prowadzonych na terenie miasta, a od roku 1999, także i powiatu kolskiego. Początkowo tego rodzaju działaniami kierowały Iwona Górecka i Ewa Rus. Z czasem do tej dwójki dołączyli kolejni nauczyciele: Aleksandra Gradomska, Dorota Kołodziejska, Marek Bartoszek, Piotr Mierzejewski².

Pierwszym, dużym przedsięwzięciem o charakterze proekologicznym, było przygotowanie i przeprowadzenie I Międzyszkolnej Sesji Ekologicznej 27 maja 1997 roku, pod hasłem *Ochrona środowiska – moda czy obowiązek wobec natury i przyszłych pokoleń*³. W zorganizowanej przez wicedyrektor Irenę Cichą oraz Iwonę Górecką i Ewę Rus sesji, wzięły udział szkoły: Liceum Ogólnokształcące w Kole, Państwowe Liceum Sztuk Plastycznych w Kole, Zespół Szkół Rolniczych w Kościelcu, Zespół Szkół Ogrodniczych w Powierciu, przedstawiciele kolskich zakładów pracy: Miejski Zakład Wodociągów i Kanalizacji, Wood-Mizer Industries Sp. z o.o. w Kole, Fabryka Materiałów i Wyrobów Ściernych „Korund” w Kole, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Kole oraz osoby reprezentujące Urząd Miasta i Kolskie Towarzystwo Przyrodnicze. Po wysłuchaniu referatów i odbytej dyskusji sformułowane zostały wnioski skierowane do Urzędu Miasta w Kole, w których uczestnicy sesji domagali się większego zaangażowania władz w działalność proekologiczną, ustawienia pojemników umożliwiających segregację śmieci oraz uruchomienia większej ilości punktów skupu surowców wtórnych.

We wrześniu 1999 roku nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych w Technikum Ochrony Środowiska przystąpili do realizowanego przez Urząd Miejski w Kole projektu pod nazwą *Czyste Kolo*⁴. Koordynatorem akcji był zespół roboczy w składzie: dr Arkadiusz Koligot – inspektor Wydziału Infrastruktury i Ochrony Środowiska w Urzędzie Miejskim w Kole, Irena Cicha – wicedyrektor w Zespole Szkół Zawodowych w Kole oraz nauczycielki tejże szkoły – Iwona Górecka i Ewa Rus. Celem realizowanego projektu było pogłębienie wiedzy ekologicznej i sozologicznej, niezbędnej do podejmowania działań proekologicznych, kształtowanie odpowiedzialnej postawy za własne postępowanie i korzystanie ze środowiska, ukazanie zagrożeń i problemów lokalnych środowiska przyrodniczego, podwyższanie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta. W ramach realizacji tego projektu podjęte zostały następujące działania:

- zorganizowanie marszu ekologicznego w dniu 12 stycznia 2000 roku,
- współorganizacja wyjazdu edukacyjnego do gmin Polski południowej – Raciechowiec i Żywca w dniach 23-25 października 2000 roku,
- spotkanie z władzami miasta i powiatu, będące podsumowaniem wyjazdu do gmin Polski południowej,
- sprawozdanie z wyjazdu edukacyjnego na sesji Rady Miejskiej w Kole,
- współorganizacja I Przeglądu Filmów o Tematyce Ekologicznej w dniach 28 lutego – 1 marca 2001 roku w Miejskim Domu Kultury w Kole.

Dostrzegając, iż nie wszystkie treści ekologiczne można zrealizować w ramach siatki godzin lekcyjnych, przy realizacji których należy przestrzegać ramowych założeń programowych, Iwona Górecka i Ewa Rus wyszły z inicjatywą utworzenia w Zespole Szkół

² Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych Zespołu Szkół Technicznych w Kole z lat 1997-2011, znajdujący się w posiadaniu Iwony Przybylskiej.

³ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprawozdanie dotyczące zorganizowania I Międzyszkolnej Sesji Ekologicznej*.

⁴ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Współtworzenie i realizacja projektu „Czyste Kolo”*.

Zawodowych Koła Młodego Ekologa⁵. W celu zachęcenia uczniów do udziału w jego pracach, opracowały atrakcyjną ofertę programową. Na wstępie zdiagnozowały wiedzę, umiejętności i zainteresowania młodzieży i na podstawie uzyskanych wyników określiły wizję i misję Koła Ekologicznego. Swoją działalność rozpoczęło ono w listopadzie 2000 roku. Jego członkami zostawali najczęściej uczniowie Technikum Ochrony Środowiska i Liceum Profilowanego o kierunku kształtowanie środowiska, ale nie brakowało też chętnych z klas Liceum Ogólnokształcącego i Technikum Samochodowego. Głównymi celami, jakie przed sobą postawiono, były:

- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień uczniów,
- szeroko pojęta edukacja ekologiczna młodzieży szkolnej i społeczności lokalnej,
- wyłonienie uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów przyrodniczych i ekologicznych,
- współpraca z władzami samorządowymi,
- współpraca z innymi kołami zainteresowań na terenie szkoły, miasta i powiatu,
- udział w działaniach na rzecz ochrony środowiska,
- wychowanie prozdrowotne młodzieży,
- podniesienie rangi szkoły, dzięki realizacji lokalnego programu ekorozwoju.

Dzięki zaangażowaniu opiekunów, jak i samych członków, Koło zanotowało na swoim koncie wiele sukcesów w dziedzinie działalności proekologicznej. Rokrocznie organizowano zbiórki surowców wtórnych (makulatura, puszki aluminiowe) i aktywnie włączano się w akcję *Sprzątanie świata*. Nawiązana została współpraca z Nadleśnictwem Gaj i Kołem Łowieckim „Jeleń”, co zaowocowało uczestnictwem w takich akcjach, jak sprzątanie lasu czy sadzenie drzewek, oraz ze schroniskiem dla zwierząt w Koninie. Z okazji Dnia Ochrony Środowiska i pilotażowej zbiórki odpadów w Kole, organizowano marsze ekologiczne. Członkowie Koła brali aktywny udział w sesjach ekologicznych, posiedzeniach Młodzieżowego Parlamentu Ekologicznego, sesjach Rady Miasta i Powiatu Kolskiego. Uczestniczyli w tzw. „zielonych lekcjach” prowadzonych w terenie, w wycieczkach o charakterze edukacyjno-krajoznawczym do Nadwarciańskiego Parku Krajobrazowego, Muzeum Ochrony Środowiska, Palmiarni i Ogrodu Zoologicznego w Poznaniu, Stacji Meteorologicznej w Kole oraz w Targach Pol-Eko w Poznaniu.

W ramach swojej działalności realizowano filmy, prezentowane następnie podczas Przeglądu Filmów o Tematyce Ekologicznej, a także opracowano monografie niektórych miejscowości z terenu powiatu kolskiego. Członkowie Koła brali udział we wszystkich edycjach powiatowych Olimpiad Ekologicznych, odnosząc w nich znaczące sukcesy. W ramach zajęć pozalekcyjnych skompletowano i przygotowano do pracy sześć mikroskopów świetlnych z myślą o wykorzystaniu ich na lekcjach biologii i przedmiotów ekologicznych.

Inicjatywy w dziedzinie ekologii, podejmowane przez uczniów i nauczycieli szkoły zostały dostrzeżone przez uczestników warsztatów seminaryjnych prowadzonych pod hasłem *Udział społeczności lokalnych w zarządzaniu gospodarką odpadami*, zorganizowanych w 2002 roku przez Urząd Miejski w Kole. Ich osiągnięcia spotkały się z uznaniem Komunalnego Związku Gmin Dolina Redy i Chylonki, co zaowocowało zaproszeniem do udziału w obradach V Młodzieżowego Parlamentu Ekologicznego w Gdańsku

⁵Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprawozdanie z działalności Szkolnego Koła Ekologicznego*.

w dniach 10-13 kwietnia 2002 roku⁶. Opiekę nad dziesięcioosobową grupą uczniów sprawowały – Iwona Górecka i Ewa Rus. W trakcie czterodniowych obrad uczestnicy wypracowali szereg postulatów skierowanych do środowisk decyzyjnych, odnośnie stworzenia młodym ludziom możliwości realizowania postaw prośrodowiskowych. Jednym z celów operacyjnych było kształtowanie postaw i zachowań, których efektem miało stać się osobiste zaangażowanie młodzieży w działania na rzecz ograniczenia ilości odpadów i właściwej ich utylizacji. Dla uczniów Zespołu udział w tych obradach był jedną z najbardziej atrakcyjnych form edukacji, zarówno w sferze ekologicznej, jak i wychowawczej. Było to nowe i niezapomniane doświadczenie, które uświadomiło im, że nawet w tak młodym wieku można mieć wpływ na niektóre ważne decyzje parlamentarne, dotyczące ochrony środowiska.

Bardzo dużym przedsięwzięciem, w które zaangażowali się szkolni ekolodzy, była współorganizacja, razem z kolskim starostwem powiatowym, wspomnianego już Przeglądu Filmów o Tematyce Ekologicznej, którego I edycja miała miejsce w dniach 28 lutego-1 marca 2001 roku w Miejskim Domu Kultury w Kole⁷. Jednym z głównych celów przeglądu, adresowanego do uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, było skupienie młodzieży, nauczycieli i władz lokalnych, wokół problematyki ekologicznej. Podczas I edycji przeglądu, przebiegającego pod hasłami *Przyroda naszym skarbem* i *Ekologizacja miast i mieszkań*, zaprezentowane zostały filmy edukacyjne zrealizowane przede wszystkim przez profesjonalistów. Jedynym wyjątkiem był obraz autorstwa ucznia klasy III Technikum Ochrony Środowiska w Zespole Szkół Zawodowych w Kole, Łukasza Szczeniaka, zatytułowany *Zielony śnieg*, opowiadający o zapomnianym grodzisku archeologicznym w powiecie kolskim.

Kolejne edycje zyskały już rangę prawdziwych konkursów, podczas których prezentowano i nagradzano filmy zrealizowane wyłącznie przez uczniów szkół z terenu powiatu kolskiego. Wśród honorowych gości, którzy swoją obecnością zaszczycali poszczególne edycje byli: przedstawiciele Starostwa Powiatowego, Urzędu Miasta, samorządów gminnych, Zarządu Konińskiego Oddziału Ligi Ochrony Przyrody, Międzygminnego Związku Komunalnego oraz duchowieństwa.

Odbywający się w latach 2001-2008 Przegląd, był znakomitą okazją do dyskusji pomiędzy młodzieżą a władzami powiatowymi, na temat możliwości i sposobów podnoszenia świadomości proekologicznej wśród mieszkańców miasta i powiatu. Interdyscyplinarny charakter tej imprezy powodował, że uczniowie musieli wykazać się wiedzą i umiejętnościami z różnych dziedzin edukacji. Odegrał on również ogromną rolę w kształtowaniu umiejętności prowadzenia dyskusji i polemiki w sprawach dotyczących środowiska naturalnego.

Podsumowując II edycję tej imprezy, 14 maja 2002 roku, dyrektor Kowarski, główny sponsor nagród dla zwycięzców, podkreślił, że jest dumny z faktu, iż to jego szkoła jest organizatorem przeglądu, że to właśnie młodzież Zespołu Szkół Zawodowych w Kole jest tak mocno zaangażowana w sprawy ochrony środowiska w powiecie kolskim. Obok sukcesu organizacyjnego nasi uczniowie mogli poszczycić się także sukcesami konkursowymi, wśród których wymienić należy:

⁶ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprawozdanie z udziału uczniów Technikum Ochrony Środowiska w V Młodzieżowym Parlamencie Ekologicznym*.

⁷ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Przegląd Filmów o Tematyce Ekologicznej; IV Przegląd Filmów o Tematyce Ekologicznej*, [w:] Koło Podglądacz, oficjalny internetowy serwis miasta Koła, wydanie 18, 30. 10. 2005 r.

- I nagrodę za film *Piękno gminy Babiak*, zrealizowany przez uczniów Technikum Ochrony Środowiska (2002 rok),
- I nagrodę za film *Dąbskie błota*, autorstwa uczniów klasy II Technikum Ochrony Środowiska (2004 rok),
- I nagrodę za film *Jest wśród nas*, autorstwa uczniów Technikum Ochrony Środowiska (2002 rok),
- III nagrodę za film *Panorama Kościelca*, zrealizowany przez uczennice Technikum Usług Gastronomicznych (2002 rok).

Warto także podkreślić, że Przegląd Filmów o Tematyce Ekologicznej był jedynym tego rodzaju przedsięwzięciem w całym regionie konińskim.

Inną formą, zachęcającą uczniów do podejmowania działań proekologicznych, stał się konkurs fotograficzny *Lokalizujemy dzikie wysypiska odpadów*, zorganizowany w 2009 roku⁸. Zadaniem biorących w nim udział uczniów było zlokalizowanie nielegalnego wysypiska, fotograficzne udokumentowanie takiego miejsca oraz wskazanie jego lokalizacji na mapie. Trzy pierwsze miejsca zajęły prace, które oprócz spełnienia wszystkich wymogów merytorycznych, okazały się najbardziej ciekawe ze względu na estetykę wykonania i pomysł graficzny. Owocem konkursu stała się wystawa wszystkich prac, zorganizowana w szkolnej świetlicy.

Ważnym elementem w działalności szkolnych ekologów było stworzenie i wdrożenie w życie projektu edukacyjnego pod nazwą *Odnawialne źródła energii*, którego istotą stało się stworzenie szkolnej instalacji wykorzystującej energię odnawialną dla celów dydaktyczno-poznawczych⁹.

W roku 2003 Zespół Szkół Technicznych rozpoczął realizację kolejnego ciekawego projektu, znanego pod nazwą „Eko-Szkoła”¹⁰. Program tego przedsięwzięcia opracowany pierwotnie przez Aleksandrę Gradomską i Iwonę Górecką, w kolejnych latach ulegał modyfikacji przy udziale pozostałych nauczycieli przedmiotów ekologicznych. W ciągu pięciu majowych dni uczniowie klas Technikum Ochrony Środowiska uczestniczyli w zajęciach plenerowych, organizowanych w różnych regionach naszego kraju. Projekt ten pozwalał łączyć różne części w spójną całość i inspirował uczniów do twórczej pracy, samodzielności w działaniu oraz uczył praktycznego zastosowania wiedzy i umiejętności w życiu. Poprzez uczestnictwo w tego rodzaju zajęciach, młodzież zyskiwała możliwość kształcenia umiejętności prowadzenia obserwacji i dokonywania pomiarów oraz ich analizy i interpretacji, posługiwania się pomocami dydaktycznymi, takimi jak atlasy, mapy, przewodniki, klucze służące do oznaczania roślin i zwierząt. Mogła doskonalić umiejętność współdziałania w zespole, a także wyrobić w sobie nawyki przestrzegania zasad ochrony środowiska oraz oszczędnego gospodarowania jego zasobami. Na żywo mogła poznawać wybrane gatunki roślin i zwierząt, występujących w miejscu przebywania grupy oraz wzajemnych zależności między nimi a środowiskiem. Opiekujący się uczniami nauczyciele starali się ich uwrażliwić na piękno przyrody, na walory danego regionu Polski, a także zainteresować lokalnymi problemami.

⁸ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Konkurs fotograficzny „Lokalizujemy dzikie wysypiska odpadów”*.

⁹ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Projekt „Odnawialne źródła energii”*.

¹⁰ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Projekt Eko-Szkoły*.

W tematyce realizowanych w ramach „Eko-Szkoły” zajęć dominowały następujące zagadnienia:

- Lasy i ich różnorodność gatunkowa;
- Badanie fizykochemiczne i oceny jakości wody;
- Badanie biologiczne jakości wody;
- Badanie jakości i ocena przydatności gleb;
- Alternatywne źródła energii.

Ponadto uczniowie uczestniczyli w zajęciach języka angielskiego, podczas których mogli zapoznać się z nowym słownictwem, związanym z ochroną środowiska i ekologią, a także w zajęciach sportowych, pozwalających na utrzymanie dobrej kondycji fizycznej.

W maju 2013 roku do uczniów Technikum Ochrony Środowiska dołączyła młodzież z klas Technikum Pojazdów Samochodowych. W ten sposób narodził się projekt określany jako „Eko-Moto-Szkoła”. Wyjazd do Gorenia Dużego (powiat włocławski, województwo kujawsko-pomorskie) miał na celu nie tylko zintegrowanie młodych ludzi, ale przede wszystkim zdobywanie wiedzy w warunkach pozaszkolnych. Podczas zajęć odbywających się w Gostynińsko-Włocławskim Parku Krajobrazowym uczniowie mieli okazję przejechać się quadem, popracować w wirtualnym warsztacie czy badać wodę pobraną z jeziora¹¹.

Duże znaczenie dla procesu dydaktycznego w klasach Technikum Ochrony Środowiska, miała także współpraca z Miejskim Zakładem Energetyki Ciepłej oraz Zakładem Wodociągów i Kanalizacji w Kole¹². Realizacja takich tematów przewidzianych programem nauczania, jak *Metody oczyszczania ścieków, Zasada działalności oczyszczalni ścieków, Technologie oczyszczania gazów wylotowych*, była o wiele łatwiejsza dzięki pomocy tych instytucji. Uczniowie obserwując „na żywo” procesy technologiczne, pobierając i analizując próbki, korzystając z wiedzy i pomocy specjalistów, efektywnie mogli przyswoić sobie trudną wiedzę techniczną.

Nieocenione były też zajęcia w laboratorium Zakładu Wodociągów i Kanalizacji, podczas których młodzież zyskiwała dostęp do profesjonalnej aparatury badawczej i mogła obserwować pracę лаборantów oraz wykonywać pod ich kierunkiem proste badania.

Zdobytą w trakcie zajęć lekcyjnych, spotkań Szkolnego Koła Ekologicznego czy pobytu na „Eko-Szkole wiedzy”, uczniowie szkoły mogli zaprezentować, uczestnicząc w odbywających się corocznie kolejnych edycjach Powiatowej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej, przeprowadzanej w trzech kategoriach :

- dla szkół podstawowych,
- dla szkół gimnazjalnych,
- dla szkół ponadgimnazjalnych¹³.

Gospodarzem etapu finałowego była przechodnio jedna ze szkół ponadgimnazjalnych w powiecie kolskim. Zespół Szkół Technicznych w Kole dwukrotnie gościł w swoich murach uczestników tego etapu. Po raz pierwszy miało to miejsce 24 kwietnia

¹¹ *Eko-Moto-Szkoła dobiegła końca*, [w:] *Aktualności z lat 2007-2015* [dok. elektron.] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

¹² Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprawozdanie dotyczące współpracy ze strukturami samorządowymi oraz instytucjami lokalnymi*.

¹³ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprawozdania z udziału w Powiatowej Olimpiadzie Ekologicznej*.

2001 roku¹⁴. W celu jak najlepszego przygotowania i przeprowadzenia tak dużej imprezy dyrektor szkoły powołał specjalny sztab organizacyjny, a także odpowiednie zespoły zadaniowe. W skład sztabu wchodziły następujące osoby: Iwona Górecka, Violetta Kaszyńska, Dorota Kołodziejska, Agnieszka Sobczak, Maria Woźniczko, Marek Bartoszek, Eugeniusz Gembka, Krzysztof Kałek, Roman Król. Przygotowanie i organizacja tak dużego przedsięwzięcia wymagały od nauczycieli ogromnego zaangażowania i wykazania się sporymi umiejętnościami przy wykonywaniu różnego rodzaju dekoracji, plakatów informacyjnych, zbudowania stanowisk wystawowych, gromadzeniu wielu właściwie dobranych eksponatów.

W dniu finału szkoła zamieniła się w wielki festyn, promujący różnorodność działań proekologicznych. W budynku oraz wokół niego rozłożyło się mnóstwo różnorodnych stoisk, związanych z tematyką Olimpiady, które można było zwiedzać, podczas gdy młodzież rozwiązywała zadania konkursowe. Już przed gmachem szkoły w dwóch zagrodach witały przybywających gości owce, kozy, a nawet prawdziwy paw. Wewnątrz, w sali pozostającej pod opieką Iwony Góreckiej, można było obejrzeć wystawę cieszącą się chyba największym zainteresowaniem, zatytułowaną *Zwierzę twój brat*. Zwiedzający mogli podziwiać tutaj chomiki, żółwie, króliki, kraby, myszy, rybki, a nawet ptaki. Na specjalnych planszach umieszczono listy z wypisanymi na nich zagrożonymi gatunkami zwierząt. O dotychczasowej działalności i osiągnięciach szkoły w dziedzinie ekologii informowała z kolei wystawa zorganizowana w szkolnej świetlicy. Członkowie Szkolnego Koła Ekologicznego prezentowali swoją pracownię, w której powstało wiele prac dokumentujących stan środowiska naturalnego powiatu kolskiego i promujących walory przyrodnicze naszego regionu. Obejrzeć można było tutaj monografie poświęcone miejscom zamieszkania uczniów, w których starali się oni bardzo dokładnie opisać stan środowiska naturalnego. Szczególne zainteresowanie wzbudziły one wśród wójtów poszczególnych gmin z terenu powiatu oraz przedstawicieli lokalnych władz, zainteresowanych ochroną środowiska na swoim terenie.

Dużo uwagi poświęcili też goście nowemu nabytkowi szkoły, jakim była stacja meteorologiczna, służąca przede wszystkim kształtowaniu umiejętności obserwacji zjawisk i składników pogodowych, analizy i przetwarzania danych, a także pomocnej w monitoringu środowiska szkoły. Swoje, zdrowe rzecz jasna, wyroby prezentowali także wikliniarze, pszczelarze, piekarze, Kopalnia Soli z Kłodawy, hodowcy roślin, właściciele gospodarstw agroturystycznych oraz Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska z Koła. Bardzo ciekawe stoisko przygotowała młodzież z klas Technikum Ochrony Środowiska, która stworzyła ludowy kącik ze starymi garnkami, żelazkami, kołowrotkiem, wikliną, cepem oraz gazetami i książkami z początku XX w. Przedstawiciele firm prywatnych i państwowych promowali niekonwencjonalne źródła energii oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. Dziewczęta odziane w ludowe stroje serwowały chleb ze smalcem i kiszonymi ogórkami. W jednej z sal uczniowie Technikum Usług Gastronomicznych częstowali gości wegetariańskimi specjałami. Można było tutaj posilić się kanapką, kolorowymi sałatkami czy przepiórczym jajkiem.

Oprócz przygotowania całego przedsięwzięcia od strony organizacyjnej, Ewa Rus wraz z innymi nauczycielami przedmiotów zawodowych w Technikum Ochrony Środowiska, zajęła się przede wszystkim przygotowaniem uczniów do udziału w etapie

¹⁴ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Opis i analiza współorganizowania i przeprowadzenia II Powiatowej Olimpiady Wiedzy Ekologicznej; Rowery na ekologiczne wycieczki*, „Wielkopolskie Zagłębie” 2001, nr 18.

finałowym Olimpiady. Ich trud i zaangażowanie przyniosły znakomity efekt w postaci zwycięstwa, które odniósł Damian Czekalski, uczeń klasy II Technikum Ochrony Środowiska. Drugie i trzecie miejsca przypadły uczniom Liceum Ogólnokształcącego im. Kazimierza Wielkiego w Kole – Kamilowi Frontczakowi i Pawłowi Wawrzyniakowi.

Po raz drugi uczestnicy Powiatowej Olimpiady Ekologicznej gościli w Zespole Szkół Technicznych 29 maja 2008 roku, biorąc udział w IX jej finale¹⁵. Rolę gospodarzy pełnili uczniowie klasy II Technikum Ochrony Środowiska. Ciekawostką finału był udział w rywalizacji uczniów z Ukrainy, goszczących w tych dniach w Kole. Podobnie jak przed ośmiu laty, zwycięstwo przypadło uczennicy Zespołu – Justynie Kędzierskiej z klasy Technikum Ochrony Środowiska.

Mając świadomość, że dbałość o środowisko naturalne jest nie tylko obowiązkiem dorosłych, Iwona Górecka i Ewa Rus zainicjowały akcję, mającą na celu zaszczepienie postaw i zachowań proekologicznych, także wśród najmłodszego pokolenia. Uznały one, że najlepszą formą kształtowania tych postaw będzie przedstawienie nawiązujące do treści popularnej bajki o Czerwonym Kapturku¹⁶. Forma zabawy i relaksu, miała ich zdaniem, pozwolić na przekazanie najmłodszym najważniejszych informacji o konieczności zbierania i segregacji odpadów. W dniach od 8 do 11 lutego 2000 roku młodzież z Technikum Ochrony Środowiska prezentowała przygotowane przez siebie widowisko we wszystkich kolskich przedszkolach oraz wśród uczniów klas I-III szkół podstawowych. Zadaniem widowiska, zatytułowanego *Eko-kapturek*, było ukazanie różnego rodzaju zagrożeń niebezpiecznych dla środowiska naturalnego, a szczególnie rosnących ton śmieci. W czasie jego trwania dzieci miały okazję zbierać i segregować śmieci w wymyślonym przez autorów lesie, a następnie wrzucać je do specjalnie przygotowanych kolorowych worków. Dla młodej widowni *Eko-kapturek* stał się ogromnym przeżyciem, o czym świadczyły burzliwe oklaski, którymi nagrodzono aktorów po zakończonym spektaklu. Zaciekawione i chętne do współpracy dzieci radośnie zbierały śmieci w rozśpiewanym, kolorowym lesie, w którym postaci bohaterów widowiska uczyły maluchy, jak należy segregować odpady. Dla uczniów szkoły było to także nowe doświadczenie, pozwalające na kształtowanie własnych postaw proekologicznych poprzez uczenie innych. Przedstawienie to zostało zarejestrowane na taśmie filmowej i było transmitowane przez kolską telewizję kablową.

Pamiętając o edukacji najmłodszych, nie zapominano i o dorosłych. Na spotkaniach wychowawców z rodzicami, uczniowie klas Technikum Ochrony Środowiska, w ramach ich proekologicznej pedagogizacji, prowadzili szkolenia na temat szkodliwości spalania odpadów w paleniskach domowych, prezentując dwa referaty: *Szkodliwość spalania odpadów komunalnych* w opracowaniu Iwony Góreckiej, *Dioksyny – mechanizm przetwarzania i oddziaływania na organizmy żywe* w opracowaniu Ewy Rus¹⁷.

Od kilkunastu już lat, we wrześniu każdego roku, uczniowie i nauczyciele Zespołu Szkół Technicznych czynnie angażują się w ogólnopolską akcję *Sprzątanie świata*¹⁸. Efektem udziału w tym przedsięwzięciu były sterty worków pełnych śmieci oraz likwida-

¹⁵ AZST, Protokolarz z posiedzeń Rad Pedagogicznych ZST w Kole z lat 2006-2008, protokół z 24 czerwca 2008 r., s. 282.

¹⁶ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Edukacja najmłodszych „Eko-kapturek”*.

¹⁷ Tamże, *Pedagogizacja proekologiczna rodziców*.

¹⁸ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Ogólnokształcących z lat 2002-2011, znajdujące się w posiadaniu przewodniczącej – Małgorzaty Gralak; Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., *Sprzątanie świata*.

cja kilku dzikich wysypisk. We wrześniu 2005 roku, przy okazji tej akcji zainicjowana została zbiórka surowców wtórnych, trwająca przez cały rok szkolny.

Również corocznie młodzi ekolodzy wraz ze swymi opiekunami uczestniczyli w obchodach *Dnia Ziemi*, podczas których organizowane były wystawy, happeningi, warsztaty itp.¹⁹. W roku szkolnym 2004/05 święto Ziemi uczczono „na wesoło”. W tym dniu uczniowie i nauczyciele ubrali się na zielono. W świetlicy szkolnej odbywały się zajęcia dla młodzieży, w czasie których brała ona aktywny udział w konkursie wiedzy o Ziemi, a także wspólnymi siłami wykonała plakat *Razem chrońmy Ziemię*. Poszczególne klasy, w formie scenki, opowiadania lub plakatu, przygotowywały prezentację zatytułowaną *Jak wyobrażasz sobie Ziemię za sto lat*. W holu szkoły można było z kolei obejrzeć prezentację multimedialną ukazującą istotę obchodów *Dnia Ziemi*.

W ramach konkursu zorganizowanego przez Starostwo Powiatowe w Kole, Wydział Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa przy współpracy Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych sp. z o.o. w Kole, szkoła zaangażowała się w akcję zbierania zużytych baterii²⁰. Jej koordynatorami zostali nauczyciele: Marek Bartoszek i Piotr Mierzejewski. Uczestnikami akcji mogli być uczniowie wszystkich klas szkoły, ale największym zaangażowaniem wykazała się młodzież z Technikum Ochrony Środowiska. Zużyte baterie przekazywane były do Miejskiego Zakładu Usług Komunalnych w Kole.

W ramach działań mających na celu uwrażliwienie młodzieży na los porzuconych i bezbronnych zwierząt, nawiązany został kontakt ze schroniskiem w Koninie, przytuliskiem „Futrzakowo” w Kole oraz z klubem Gaja. Współpraca z konińskim schroniskiem dla bezdomnych zwierząt polegała głównie na udzielaniu pomocy materialnej w postaci zebranych przez uczniów pieniędzy, kocy, misek, suchej karmy, smyczy, obroży. Poprzez tego rodzaju działania chciano udzielić schronisku finansowego wsparcia, a także upomnieć się o prawa zwierząt. Nawiązanie kontaktu z tą ostatnią organizacją nie było zupełnie przypadkowe. Klub Gaja jest bowiem jedną z najstarszych, niezależnych, pozarządowych organizacji zajmujących się ochroną środowiska naturalnego i prawami zwierząt w Polsce. Klub ten już od lat prowadzi w naszym kraju akcję przeciwko transportowi i rzezi koni, zbierając m.in. podpisy pod petycją domagającą się zakazu tego typu działalności. Zaproszenie przedstawiciela tej organizacji do szkoły było związane z akcją *Pomóż nam uratować Gunię*, której celem było ocalenie dwudziestodwuletniej klaczy wyścigowej, przeznaczonej na rzeź. Trwająca blisko dwa tygodnie (30 listopada – 11 grudnia 2009 roku) akcja, podczas której przeprowadzono m.in. zbiórkę pieniędzy oraz zaprezentowano w holu szkoły dwie wystawy: *Pomagamy zwierzętom – chronimy klimat, Kim jesteśmy – co robimy*, zakończyła się pełnym sukcesem. Jej podsumowaniem był „chrzest” uratowanej klaczy, który odbył się w Zespole Szkół Technicznych 11 grudnia 2009 roku. W roli gospodarza imprezy wystąpił dyrektor szkoły Janusz Kowarski. Wśród zaproszonych gości znaleźli się przedstawiciele władz miasta i powiatu, na czele z burmistrzem – Mieczysławem Drożdżewskim i starostą – Wienczysławem Oblizajkiem oraz przedstawiciele Zarządu Głównego Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami. Symboliczny „akt chrztu” podpisany został przez starostę i najmłodszą uczestniczkę akcji, dziesięcioletnią Marysię Mickoś. Wszyscy uczestnicy otrzymali pamiątkowe upominki w postaci zdjęcia Guni, na którym umieszczone zostały podziękowania za udział w tym przedsięwzięciu.

¹⁹ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Ogólnokształcących z lat 2002 – 2011, znajdujące się w posiadaniu przewodniczącej - Małgorzaty Gralak; Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych..., Dzień Ziemi.

²⁰ Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych...,

Uwieńczeniem proekologicznej działalności Zespołu Szkół Technicznych w Kole były liczne nagrody i wyróżnienia, wśród których najwyższym rangą był tytułu „Mecenasa Polskiej Ekologii” uzyskany w roku 2008 w ramach Narodowego Konkursu Ekologicznego

*Fot. 1. „Mecenas Polskiej Ekologii”, od lewej : Ewa Rus, wicedyrektor Irena Cicha, Marek Bartoszek, Dorota Kolodziejaska, Iwona Przybylska, Piotr Mierzejewski, Aleksandra Gradomska
Źródło: Ze zbioru Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Ekologicznych w ZST w Kole*

MOTORYZACJA

W celu uatrakcyjnienia i wzbogacenia zajęć w klasach Technikum Samochodowego i Zasadniczej Szkoły Zawodowej o specjalności mechanik pojazdów samochodowych, w połowie lat dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych: Paweł Rutkowski, Jan Tomankiewicz, Jarosław Wasilewski, Mariusz Wasilewski, zaczęli organizować wyjazdy na Targi Motoryzacyjne, będące jedną z części składowych Międzynarodowych Targów Poznańskich.

Kolejną inicjatywą w tym zakresie było nawiązanie przez Pawła Rutkowskiego współpracy z firmą Volkswagen w Poznaniu, dzięki czemu uczniowie szkoły na miejscu mogli zapoznać się z procesem produkcji tej bardzo popularnej w Polsce marki samochodów.

Jeszcze innym przedsięwzięciem, mającym na celu propagowanie wiedzy z dziedziny motoryzacji, stało się organizowanie (zawsze w kwietniu) cyklicznego, wewnątrzszkolnego Turnieju Motoryzacyjnego. Inspiracją do podjęcia tego rodzaju działań stał się Międzyszkolny Turniej Motoryzacyjny Szkół Ponadpodstawowych powiatu kolskiego, zorganizowany w szkole w 2000 roku Współorganizatorami turnieju były – Zespół Szkół Zawodowych oraz Klub Motorowy „Skrót” PTTK w Kole. Drużyny reprezentujące sześć szkół z terenu powiatu rywalizowały w następujących konkurencjach: jazda samochodem na czas, pierwsza pomoc przedlekarska, przepisy ruchu drogowego, jazda

na czas samochodem sterowanym pilotem, wymiana koła w samochodzie, parkowanie samochodem na czas, prezentacja drużyny.

Największymi umiejętnościami podczas zawodów wykazała się drużyna Technikum Mechanicznego z Kłodawy. Kolejne miejsca zajęły: Liceum Ogólnokształcące w Kole, Zespół Szkół Rolniczych w Kościelcu, Liceum Ekonomiczne w Kole, Zespół Szkół Zawodowych w Kole, Liceum Ogólnokształcące w Kłodawie. W ramach Turnieju odbył się także pokaz udzielania pomocy rannym, uszkodzonym w wyniku wypadku samochodowego. Pokaz przygotowali strażacy z Powiatowej Komendy Państwowej Straży Pożarnej w Kole²¹.

I edycja opartego na podobnych zasadach, wewnątrzszkolnego Turnieju Motoryzacyjnego w Zespole Szkół Zawodowych, miała miejsce w kwietniu 2001 roku. Pomysłodawcami, organizatorami i autorami zadań konkursowych byli nauczyciele teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz nauczyciele praktycznej nauki zawodu: Andrzej Grudziński, Jan Janicki, Piotr Mierzejewski, Paweł Rutkowski, Radosław Sochacki, Jan Tomankiewicz, Mariusz Wasilewski, Konrad Włodarczyk, Roman Woźniak, Janusz Żurawski²².

*Fot. 2. Andrzej Grudziński, Jarosław Wasilewski, Paweł Rutkowski udzielają wskazówek uczestnikom Turnieju Motoryzacyjnego.
Źródło: Ze zbiorów ZST w Kole*

Celem Turnieju było popularyzowanie wśród młodzieży znajomości przepisów ruchu drogowego, wiedzy z dziedziny motoryzacji i udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej, propagowanie kulturalnego i bezpiecznego zachowania się na drodze. Uczestniczyły w nim trzyosobowe zespoły, reprezentujące klasy (z wyjątkiem klas pierwszych) Technikum Samochodowego oraz Zasadniczej Szkoły Zawodowej dziennej i młodocianych

²¹ *Jazda samochodem na czas*, „Głos Wielkopolski” 2000, nr 86.

²² AZST, Osiągnięcia i sukcesy Zespołu Szkół Technicznych w Kole; Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych z lat 2002-2015; *Turniej Motoryzacyjny w szkole*, [w:] Koło Podglądacz, wydanie 106, 30 kwietnia 2005.

pracujących o profilu mechanik pojazdów samochodowych. W trakcie zawodów uczestnicy mieli do wykonania następujące zadania:

- test dotyczący budowy, obsługi i naprawy pojazdów samochodowych,
- wykazanie się znajomością przepisów ruchu drogowego (test komputerowy),
- jazda samochodem Fiat Panda – wykonywanie manewrów,
- wykazanie się wiedzą z zakresu diagnostyki i codziennej obsługi pojazdów (wykrywanie usterek w pojeździe, dbałość o bezpieczeństwo),
- wykonanie praktycznych czynności naprawczych samochodu (wymiana koła),
- jazda gokartem,
- rozpoznanie i stosowanie popularnego nazewnictwa elementów pojazdu samochodowego (także w językach obcych),
- rozpoznawanie marek pojazdów samochodowych,
- jazda symulacyjna samochodem (gra komputerowa),
- udzielanie pierwszej pomocy.

Każda z drużyn rozpoczynała zmagania od innej konkurencji, a następnie przechodziła na kolejne stanowiska, na których czekały na nią nowe zadania. W sportowej rywalizacji, łącząc naukę z zabawą, uczniowie zdobywali umiejętność współpracy w grupie, a jednocześnie mogli sprawdzić swoją wiedzę przed czekającym ich egzaminem potwierdzającym kwalifikacje zawodowe. Na zwycięzców czekały nagrody w postaci zestawów narzędzi, kluczy samochodowych oraz egzemplarze podręczników i książek poświęconych zagadnieniom motoryzacyjnym, ufundowane przez dyrektora szkoły²³.

Ostatnia edycja Turnieju odbyła się w kwietniu 2008 roku. Od następnego roku szkolnego część z wchodzących w jego skład konkurencji została wykorzystana w nowym turnieju, organizowanym w szkole pod nazwą *Znam – Stosuję – Testuję*, przeznaczonym dla uczniów szkół gimnazjalnych z terenu powiatu kolskiego.

Ciekawą formę edukacji stanowiły, cieszące się dużym zainteresowaniem uczniów, wycieczki do Fabryki Volkswagena w Poznaniu, na *Motor-Show* w Poznaniu, czyli największe targi motoryzacyjne w Polsce oraz do Muzeum Motoryzacji i Techniki w Otrębusach, organizowane m.in. przez Ilonę Kropidłowską, Agnieszkę Tomczyk, Ewę Tomczyk, Alinę Walasek, Andrzeja Grudzińskiego, Mariusza Wasilewskiego²⁴. Uczestniczący w nich przyszli technicy i mechanicy zdobyli wiele cennych informacji z zakresu nowoczesnych rozwiązań wprowadzanych w branży motoryzacyjnej. M.in. mogli dowiedzieć się, jak za pomocą podstawowych narzędzi można dokonać naprawy i renowacji pojazdu, wziąć udział w konkursie na najszybszą wymianę koła, przejechać przy pomocy stymulatora jazdy, przejechać bolidem po torze Formuły I czy też podziwiać ponad trzysta zabytkowych pojazdów samochodowych, eksponowanych w muzeum.

Uczniowie klas trzecich Technikum Pojazdów Samochodowych dwukrotnie spotykali się z Pawłem Jonasikiem, członkiem Stowarzyszenia Rzeczoznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego. Uczestnicząca w tych spotkaniach młodzież, zaznajomiła się z podstawowymi narzędziami kalkulacji warsztatowej oraz sposobami wyceny pojazdów, wykorzystywanych w pracy rzeczoznawcy²⁵.

²³ Tamże.

²⁴ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych z lat 2002-2015.

²⁵ *Uczyli się wyceniać auta*, [w:] Aktualności z lat 2007-2015 [dok. elektron.] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

Zdobytą wiedzę i umiejętności z dziedziny motoryzacji, uczniowie naszej szkoły mogli zaprezentować, uczestnicząc w konkursach o charakterze pozaszkolnym, takich jak Wojewódzki Turniej Motoryzacyjny czy Olimpiada Techniki Samochodowej. W tej ostatniej sporym sukcesem był awans do etapu centralnego rozegranego w Warszawie w roku szkolnym 2002/03.

W celu zwiększenia atrakcyjności kształcenia w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych, dyrektor Kowarski w 2006 roku zaproponował, by uczniowie pod opieką nauczycieli praktycznej nauki zawodu, zajęli się składaniem gokartów, które w późniejszym czasie mogłyby zaprezentować podczas organizowanych na terenie kraju zawodach z udziałem tego typu pojazdów. Inicjatywa ta zyskała aprobatę nauczycieli, a wicedyrektor Wojciech Szczap zobowiązał się dokonać naboru wśród uczniów. Zainteresowanie tym pomysłem przeszło najśmielsze oczekiwania. Zgłosiło się ponad stu chętnych z klas I i II Technikum Samochodowego oraz Zasadniczej Szkoły Zawodowej. W maju 2007 roku zakończono budowę gokartów i wytyczono tor kartingowy, którego oficjalne otwarcie nastąpiło 28 maja tego roku. Miesiąc później, 24 czerwca, młodzi kierowcy zadebiutowali w Okręgowych Zawodach Kartingowych w Skwierzynie, podczas których mieli okazję przetestować swoje pojazdy na profesjonalnym torze i stanąć w szranki z doświadczonymi mistrzami kierownicy²⁶. Ciekawym pomysłem okazał się też stworzony i zrealizowany przez nauczycieli praktycznej nauki zawodu, projekt budowy pojazdu, określonego mianem „rurowca”, opartego na bazie silnika Fiata 126 p²⁷.

JĘZYKI OBCE

Przemiany polityczne i ekonomiczne zapoczątkowane w Polsce u schyłku lat osiemdziesiątych XX stulecia, większa możliwość łatwiejszego wyjazdu za granicę, czy znalezienia pracy w nowo powstających przedsiębiorstwach, firmach itp., spowodowały u młodzieży wzrost zainteresowania nauką języków obcych, a szczególnie języka angielskiego. Od początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku, uczniowie Zespołu Szkół Zawodowych mieli zapewnioną możliwość kształcenia w zakresie takich języków obcych, jak język angielski, niemiecki i rosyjski. Szczególny nacisk na nauczanie tych przedmiotów, zarówno dyrekcja, jak i uczący ich nauczyciele, zaczęli kłaść w momencie wejścia w życie reformy systemu edukacji z 1999 roku. Według jej założeń, jednym z trzech obowiązkowych przedmiotów, które uczeń musiał zdać podczas egzaminu maturalnego był właśnie język obcy nowożytny. W tym celu oddane zostały do użytku odpowiednio wyposażone pracownie językowe. Powstały one na miejscu dawnych pracowni chemicznych, które straciły już rację bytu z powodu zaprzestania przez szkołę naboru do klas technikum chemicznego.

Zespół nauczycieli języków obcych, czyli: Kinga Drzewiecka, Iwona Kołodziejczak, Ilona Kropidłowska, Agnieszka Lewicka, Emilia Lewicka, Monika Michalczyk, Agata Piskorska, Anna Rux, Katarzyna Sawicka, Oliver Kujawski, Wiktor Stroński (język angielski), Izabela Jabłońska, Anna Pawlak, Agnieszka Wiśniewska (język niemiecki), Elżbieta Mierzejewska, Anna Turlej, Roman Król (język rosyjski), Irena Nowak-Pająk (język niemiecki i język rosyjski), Michał Bagiński (język angielski i język niemiecki), podjął szereg różnorodnych działań, których celem było jak najlepsze przygotowanie

²⁶ AZST, Sprawozdania z działalności Klubu Sportowego SPEED; Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych z lat 2002-2015.

²⁷ Tamże; *SPEED*, [w:] Osiągnięcia, [dok. elektron.] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

przyszłych absolwentów do zdania czekającego ich egzaminu maturalnego²⁸. Opracowany został plan działań, określony mianem „strategia sukcesu na maturze”. Do programów nauczania wprowadzono dodatkowo jedną godzinę fonetyki, co miało przyczynić się do poprawy umiejętności wymowy uczniów w danym języku. W czasie wspólnych spotkań organizowanych przez nauczycieli języków obcych przeprowadzano różnego rodzaju szkolenia, prezentowano nowe metody i środki dydaktyczne, wygłaszano referaty. I tak w roku szkolnym 2003/04 Elżbieta Mierzejewska zapoznała nauczycieli z nowoczesnymi metodami i technikami, pozwalającymi na aktywizację pracy uczniów podczas zajęć z języka obcego, a także pokazała, w jaki sposób można wykorzystywać na zajęciach różnego rodzaju gry i zabawy. Z kolei na początku II semestru roku szkolnego 2004/05 nauczyciele języka niemieckiego omówili problematykę poświęconą rozwijaniu kompetencji dyskursywnej w języku niemieckim (Michał Bagiński), zaprezentowali metody oraz środki dydaktyczno-wychowawcze przydatne w nauczaniu Landeskunde (krajoznawstwa) na lekcjach języka niemieckiego (Izabela Jabłońska) oraz przeprowadzili szkolenie na temat *Jak efektywnie planować lekcję języka niemieckiego* (Agnieszka Wiśniewska). 24 kwietnia 2002 roku nauczycielki języka rosyjskiego – Irena Nowak-Pająk i Anna Turlej przeprowadziły lekcję otwartą z wykorzystaniem metody projektów, zatytułowaną *Petersburg – miasto nad Newą*. Przygotowując się do zajęć, uczniowie klas Zasadniczej Szkoły Zawodowej: Agnieszka Bartosik, Hanna Marciniak, Marzena Pawlak, Katarzyna Seidel, Wioletta Walczak, Tomasz Iwiński, Piotr Jakubowski, Michał Jędrzejewski, Łukasz Klimek, Andrzej Pakuła, zgromadzili materiały dotyczące czasu powstania miasta, zgromadzili fotografie, widokówki, filmy i publikacje poświęcone byłej stolicy Rosji oraz zebrali informacje o muzeum „Ermitaż”. W trakcie uczniowie recytowali fragmenty poematu *Jeździec miedziany* oraz zaprezentowali piosenkę *Białe noce* w języku rosyjskim. Rokrocznie, w formie prezentacji multimedialnej, uczniowie klas kończących zapoznawani byli z zasadami egzaminu maturalnego oraz kryteriami jego oceniania.

Formą aktywizacji uczniów oraz metodą pozwalającą na doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym, stały się organizowane corocznie konkursy językowe. W roku szkolnym 2003/04 uczniowie szkoły po raz pierwszy uczestniczyli w konkursie języka angielskiego i języka niemieckiego pod nazwą OXFORD-PLUS, którego celem było sprawdzenie ich umiejętności, głównie z zakresu gramatyki oraz motywowanie ich do dalszej nauki. Uczestnictwo w tym konkursie nagrodzone zostało prezentami w postaci płyt DVD z ekranizacją lektur szkolnych oraz najsłynniejszymi ariami operowymi, które jako pomoc dydaktyczna, przekazane zostały do biblioteki szkolnej. W następnym roku szkolnym młodzież naszego Zespołu zainaugurowała swój udział w konkursie języka angielskiego „FOX”, organizowanym pod patronatem wydawnictwa LONGMAN – PERSON EDUCATION. Stałe miejsce w wykazie konkursów organizowanych w szkole znalazł także sobie konkurs recytatorski z języka angielskiego pod nazwą „LiP – Language in Poetry”. Ponadto wszyscy nauczyciele „językowcy” byli organizatorami wewnątrzszkolnych konkursów językowych²⁹. Jako przykład możemy tu wspomnieć zorganizowany i przeprowadzony w maju 2012 roku przez Irenę Nowak-Pająk, konkurs ze znajomości słownictwa rosyjskiego, w którym udział wzięli uczniowie klas trzecich wszystkich typów techników.

²⁸ AZST, Sprawozdania z działalności nauczycieli języków obcych zawarte w protokolarzach z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2002-2015.

²⁹ Tamże.

Fot. 3. Konkurs recytatorski z języka angielskiego „LiP – Language in Poetry”, 2002 r.
Na zdjęciu uczennica, Karolina Sosnowska.

Źródło: Zbiory ZST w Kole.

Dużą atrakcją dla uczniów, będącą jednocześnie innowacyjną formą kształcenia umiejętności językowych, stały się organizowane w szkole:

- obchody Dni Języka Angielskiego, podczas których wystawiona została sztuka *The History of Love*, zaprezentowana następnie w Miejskim Domu Kultury w Kole,
- Dzień Tolkienowski, mający przybliżyć uczniom postać, życie i twórczość brytyjskiego pisarza J. R. R. Tolkiena, połączony z projekcją filmu *Władca pierścieni*,
- Dzień Europejski, w ramach którego prezentowany był dorobek kulturowy poszczególnych krajów europejskich³⁰.

Organizowane były także wycieczki o charakterze edukacyjno-turystycznym, jak np. do Berlina, podczas której uczniowie mogli zapoznać się z historią i zabytkami stołecznego miasta, czy wziąć udział w organizowanym corocznie Jarmarku Bożonarodzeniowym³¹. Tuż przed świętami Bożego Narodzenia, Iwona Kołodziejczak, Ilona Kropidłowska, Emilia Lewicka i Michał Bagiński wraz z uczniami opracowywali repertuar kolęd w językach angielskim i niemieckim, który następnie był prezentowany podczas szkolnej wigilii, organizowanej dla nauczycieli i niepedagogicznych pracowników szkoły³².

³⁰ Tamże.

³¹ Tamże.

³² Tamże.

TECHNOLOGIE INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNE

Jednym z zadań współczesnej szkoły jest przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym. Wszyscy nauczyciele powinni więc stwarzać uczniom warunki do nabywania umiejętności poszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł oraz posługiwania się technologią informacyjną. Można to osiągnąć poprzez przygotowanie młodzieży do właściwego posługiwania się komputerem i technologią informacyjną, a następnie wykorzystanie tej technologii na zajęciach z różnych przedmiotów na wszystkich etapach kształcenia.

Wprowadzenie w roku szkolnym 1992/93 przedmiotu o nazwie elementy informatyki do szkolnego zestawu nauczania, spowodowało, że staraniem dyrektora Kowarskiego, pojawiło się w szkole trzydzieści komputerów, pracujących w sieci Novell v.3.11. Umieszczono je w dwóch nowo powstałych i przystosowanych do tego celu pracowniach informatycznych. Dzięki temu, już w kolejnym roku szkolnym, można było w Zespole Szkół Zawodowych uruchomić dwuletnią Szkołę Policealną o specjalności technik informatyk. Wkrótce komputery pojawiły się w gabinetach dyrektorów, pokojach pracowników administracyjnych, bibliotece szkolnej i pokoju nauczycielskim.

Informatyzacja szkoły, rozwój technologii informacyjnej, a także uruchomienie we wrześniu 2005 roku nowego kierunku kształcenia, jakim było Technikum Informatyczne, wymagało zatrudnienia większej liczby nauczycieli informatyków. Do zatrudnionych już wcześniej Beaty Woźniak, Krzysztofa Kałka i Zbigniewa Wróblewskiego, dołączyli nowi: Rafał Borkowski, Tomasz Chybczyński, Marcin Molicki, Zbigniew Pawłowski, Szymon Rybiński, Marcin Szczap, Wojciech Woźniak, Marcin Żyliński.

Ponieważ we współczesnym świecie umiejętność posługiwania się z komputerem stawała się niezbędnym warunkiem przyczyniającym się do podnoszenia jakości pracy dydaktycznej, techniki komputerowe zaczęli wykorzystywać i stosować także pozostali nauczyciele. Dzięki ich wykorzystaniu opracowywane były karty pracy dla uczniów, testy sprawdzające wiedzę, foliogramy, scenariusze i konspekty lekcji, prezentacje multimedialne, wyniki ankiet mających na celu diagnozowanie potrzeb nauczycieli, uczniów i rodziców. W czasie posiedzeń rad pedagogicznych, podsumowujących kolejne semestry poszczególnych lat szkolnych, przy pomocy prezentacji multimedialnych analizowane były osiągnięcia uczniów w nauce, a także ich frekwencja na zajęciach lekcyjnych.

Duże zainteresowanie – szczególnie wśród młodzieży – coraz powszechniejszym dostępem do Internetu, przyczyniło się do utworzenia w październiku 2000 roku kółka internetowego. Pierwszym jego opiekunem został Zbigniew Wróblewski, a od 2004 roku funkcję tę pełnił Marcin Molicki³³.

W 2002 roku w dotychczasowej pracowni technologii utworzone zostało Multimedialne Centrum Informacji, gromadzące kasyety video, płyty CD i DVD z nagranyimi programami edukacyjnymi, służące do wykorzystania podczas zajęć lekcyjnych. Dzięki umieszczonym komputerom można było tutaj prowadzić zajęcia lekcyjne, skorzystać z Internetu, wydrukować potrzebne materiały. Aktywnie mogli tutaj spędzić czas uczniowie, którzy z różnych powodów mieli akurat tzw. „okienko” w swoim planie lekcji.

W tym samym roku Ponadgimnazjalny Zespół Szkół Zawodowych (taką nazwę nosiła szkoła w latach 2002-2006) nawiązał współpracę z Instytutem Informatyki i Inżynierii

³³ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Informatyki zawarte w protokolarzach z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2000 -2012.

Automatyki Politechniki Poznańskiej³⁴. W listopadzie 2002 roku, z inicjatywy Instytutu zorganizowane zostało w szkole seminarium, poświęcone funkcjonowaniu laboratorium Wirtualnej Organizacji Działania. Do zadań tego typu laboratorium należało badanie oraz stworzenie ankiety doświadczalnej, ukazującej architekturę i środowisko na podstawie danych zebranych przez centra informacyjne w szkołach ponadgimnazjalnych. W projekt WOD zaangażowały się: Zespół Szkół Zawodowych w Polkowicach, Wydział Informatyki Politechniki Łódzkiej, Fundacja Dzieci Wrzesińskich i kolski Ponadgimnazjalny Zespół Szkół Zawodowych.

Fachowcy od informatyki i technologii informacyjnej spotkali się z młodzieżą klasy III Liceum Ogólnokształcącego o profilu matematyczno-fizycznym. W czasie spotkania prof. Zbigniew Kierzkowski mówił o znaczeniu technologii informacyjnej, o umiejętnościach, w jakie powinni być wyposażeni uczniowie, aby mogli sprawnie funkcjonować w nowych warunkach, w których ogromne znaczenie będą miały: zarządzanie informacją oraz łączenie i segregowanie różnych danych i wiedzy. Doszło także do spotkania pracowników naukowych Politechniki Poznańskiej z nauczycielami, podczas którego zadaniem pedagogów było określenie funkcji Szkolnego Centrum Informacyjnego. Ustalono, że będą w nim m.in. gromadzone dane, dotyczące stanu środowiska naturalnego w rejonie kolskim, zbierane przez uczniów Technikum Ochrony Środowiska³⁵.

Dzięki szybkiemu łączu światłowodowemu, w jakie wyposażona została szkoła oraz stałemu dążeniu do podnoszenia możliwości technicznych, mogła ona jako jedna z nielicznych placówek dydaktycznych w regionie, uczestniczyć „na żywo” w różnego rodzaju konferencjach naukowych, spotkaniach z politykami, przedstawicielami świata nauki, a także dokonać prezentacji dorobku i osiągnięć szkoły, wykorzystując technikę wideokonferencji³⁶. Wspólne dyskusje, wymiana poglądów czy choćby współuczestnictwo w „lekcjach na odległość”, dzięki wykorzystaniu tej techniki, dawały młodzieży niepowtarzalną możliwość własnego rozwoju i jednocześnie utrwalały obraz Zespołu Szkół Technicznych, jako jednej z najnowocześniejszych szkół w regionie.

W lutym 2003 roku na powracających po zimowej przerwie uczniów, czekała kolejna atrakcja. W holu szkoły pojawił się bowiem kiosk internetowy wraz z umieszczonym w nim komputerem³⁷. Korzystająca z niego młodzież mogła teraz wysyłać SMS-y, wiadomości mailowe, a także skontaktować się z pedagogiem szkolnym. Niektóre klasy mogły nawet w ten sposób sprawdzić swoje dotychczas uzyskane oceny z poszczególnych przedmiotów. Były one udostępniane dopiero po wprowadzeniu swojego indywidualnego hasła. Dzięki temu, że szkoła wyposażona była w sztywne łącze internetowe, urządzenie kiosku nie wiązało się z żadnymi dodatkowymi opłatami.

W tym samym czasie, z myślą o rozpoczynającym się naborze uczniów do szkół ponadgimnazjalnych, przygotowane zostały CD-ROM-y zawierające multimedialną prezentację promującą szkołę oraz informator w formie folderu. Wydawnictwa te przekazane zostały wszystkim gimnazjom z terenu powiatu kolskiego³⁸.

W marcu tego samego roku, podczas promocji „Kroniki Wielkopolski”, zorganizowanej w Starostwie Powiatowym, swoje stoisko prezentował także Ponadgimnazjalny Zespół

³⁴ Tamże.

³⁵ *Będą gromadzić dane*, „Gazeta Poznańska” 2002, nr 295.

³⁶ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Informatyki....

³⁷ *Oceny z kiosku*, „Gazeta Poznańska” 2003, nr 73.

³⁸ *Szkoła multimedialna*, „Gazeta Poznańska” 2003, nr 64.

Szkół Zawodowych. Można było na nim obejrzeć całą serię płyt z nagraniami organizowanych przez szkołę imprez, spotkań oraz wycieczek. Zainteresowanym informacji udzielały uczennice klasy III Technikum Ochrony Środowiska – Kinga Kaźmierczak i Aleksandra Pyszka³⁹. Pod koniec tego roku udało się jeszcze uruchomić stronę internetową szkoły oraz rozpocząć działalność koła knformatycznego, kierowanego przez Marcina Molickiego⁴⁰.

Szczególnie dużą intensywnością działań nauczyciele informatyki wykazali się w roku szkolnym 2004/05. W okresie wrzesień 2004-kwiecień 2005, Marcin Molicki i Marcin Żyliński nadzorowali realizację projektów szkolnych, takich jak: *Koło – miasto czterech kultur*, *Nekropolia kolska*. Ten ostatni zrealizowany został we współpracy z parafią pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Kole i Towarzystwem Przyjaciół Miasta Koła. Efektem prac tychże nauczycieli było opracowanie i przeprowadzenie elektronicznych ankiet w ramach projektu „e-przestrzeń” na szkolną stronę internetową oraz w ramach mierzenia jakości pracy szkoły. Wspólnie z Beatą Woźniak zorganizowali też wyjazd uczniów na cykl wykładów otwartych *Akademia Wiedzy* z zakresu technologii informatycznych w Wyższej Szkole Komunikacji i Zarządzania w Poznaniu. Ponadto Marcin Molicki zorganizował pokaz możliwości programu do tworzenia prezentacji multimedialnych *Scala Info Channel Designer*, a Marcin Żyliński stworzył i uruchomił portal internetowy *Nowa matura*⁴¹.

Wydarzeniem dużej rangi w życiu Zespołu Szkół Technicznych, będącym jednocześnie realizacją pomysłu dyrektora Kowarskiego, było uroczyste otwarcie Centrum Diagnostyki i Pomiaru Dydaktycznego 25 kwietnia 2007 roku⁴². Połączone z biblioteką szkolną w ramach Szkolnego Centrum Informacji, miało posłużyć szkolnemu audytorowi do mierzenia jakości i wartościowania obszarów pracy szkoły oraz sprawdzania poziomu wiedzy uczniów z różnych przedmiotów nauczania przez nauczycieli Zespołu. W szczególności jego funkcje sprowadzały się do:

- pomiaru dydaktycznego – testy i sprawdziany z poszczególnych przedmiotów,
- diagnozowania i pomiaru wybranych obszarów pracy szkoły, wykorzystując cyfrowe formularze diagnozujące – mierzenie jakości pracy szkoły,
- tworzenia stanowiska ewaluacji egzaminów według standardów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej, potwierdzających kwalifikacje zawodowe,
- tworzenia warunków dostępu do technologii informacyjnej.

Wyposażenie Centrum w 34 komputery oraz 2 stanowiska robocze IBM spowodowało, że możliwym stało się zastosowanie w praktyce pakietu diagnostycznego pod nazwą „Badacz”, służącego do przeprowadzania wszelkiego rodzaju testów. Program ten cechowały następujące zalety:

- wszystkie testy posiadały matryce (klucz) poprawnych odpowiedzi, co umożliwiała automatyczne sprawdzanie,
- raport zbiorczy (jedna kartka papieru) z indywidualną uzyskaną punktacją,
- możliwość przedstawienia wyników w postaci graficznej (wykres),
- narzędzie umożliwiało ustalanie poprawności odpowiedzi według odpowiedniego klucza,
- sumowanie wyników badań w dystansie czasu, po dowolnej liczbie grup badanych.

³⁹ Tamże.

⁴⁰ Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Informatyki...

⁴¹ Tamże.

⁴² Protokolarze z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2002-2015.

Fot. 4. Szkolne Centrum Diagnostyki i Pomiaru Dydaktycznego

Źródło: Zbiory ZST w Kole.

Na początku 2007 roku urzeczywistniła się idea nauczania przez Internet, propagowana przez dyrektora Janusza Kowarskiego⁴³. Tą formą edukacji objęty został jeden z uczniów klasy III Technikum Samochodowego, który w poprzednim roku szkolnym przeżył poważny wypadek samochodowy i z tego powodu nie mógł uczestniczyć w normalnych zajęciach lekcyjnych. Tak, jak i inni niepełnosprawni uczniowie, został objęty indywidualnym tokiem nauczania, ale zimowa aura i wysokie koszty dowożenia go do szkoły, skłoniły dyrekcję do zorganizowania innej formy uczestnictwa w zajęciach lekcyjnych. I tak właśnie narodziła się idea „e-learningu”, czyli nauczania na odległość z wykorzystaniem technik komputerowych i Internetu. Prace nad przystosowaniem oprogramowania trwały zaledwie miesiąc. Szkolni informatycy zadbali o komfort pracy, zarówno ucznia, jak i uczących go nauczycieli. Umiejętne połączenie sprzętu komputerowego, takiego jak tablet, mikrofon, słuchawki oraz łącza internetowego i oprogramowania, pozwoliło na realizację zajęć. Obie strony pozostawały ze sobą w kontakcie głosowym, a do pisania i rysowania używano specjalnej tablicy wraz z długopisem. Uczeń rozwiązując zadania posługiwał się jednym kolorem, a nauczyciel swoje uwagi i poprawki nanosił używając innej barwy. W przygotowaniu i pracach nad projektem uczestniczyli nauczyciele informatyki: Marcin Molicki, Szymon Rybiński, Marcin Szczap, Wojciech Woźniak, Marcin Żyliński. W następnych latach systemem

⁴³ *Szkola na łączach*, „Przegląd Kolski” 2007, nr 9, s. 5.

nauczania na odległość objęci zostali także inni uczniowie, którzy z powodów zdrowotnych nie mogli brać udziału w zajęciach lekcyjnych w szkole.

Pozazdrościwszy szkolnym ekologom sukcesu, jakim stał się projekt „Eko-szkoły”, nauczyciele informatyki przygotowali podobne przedsięwzięcie, które określono mianem „Info-szkoły”⁴⁴. Koncepcja tego projektu oparta była na wyjeździe grupy młodzieży wraz z nauczycielami do jednej z górskich miejscowości i odbywaniu tam zajęć dydaktycznych w głównej mierze nastawionych na zdobycie umiejętności praktycznych. Pierwszy wyjazd, określany jako pilotażowy, miał miejsce w dniach 2-6 marca 2009 roku a miejscem docelowym było Zakopane. Jako temat zajęć wybrano multimedia. Za główne cele edukacyjne uznano kreację, produkcję oraz publikację multimediów. Zajęcia trwały do godziny 16:30, a potem przychodził czas na przerwę i rekreację. W programie „Info-szkoły” znalazły się m.in.: nauka jazdy na nartach, wizyta w kompleksie wodnym Terma Bukowina Tatrzańska, piesza wędrówka po stoku górskim i spacer po Krupówkach.

Tematyka II edycji „Info-szkoły”, zorganizowanej w Białym Dunajcu w dniach 1-5 marca 2010 roku, poświęcona była szeroko rozumianej sztuce filmowej. Uczestnicy w ciągu pięciu dni pobytu mieli za zadanie, pracując w grupach, wyprodukować reklamę oraz krótki program informacyjny. Zwycięzcą w kategorii „najlepsza reklama” okazał się zespół określany, jako „Niebieski” w składzie: Norbert Adamczyk, Damian Junkiert, Bartosz Koralewski, Patryk Szaradowski, Dawid Tomaszewski, Damian Usiarczyk, Przemysław Walczak, Maciej Zajfert, Krystian Zwoliński, pod kierunkiem Marcina Żylińskiego. W kategorii „najlepszy program informacyjny” zwycięstwo odniósł zespół „Żółty”, w składzie: Marta Bocian, Paulina Żuk, Bartosz Bejm, Adam Falborski, Filip Grudziński, Patryk Kłossowski, Karol Łączkowski, Łukasz Nowak, Mateusz Rybicki, pod opieką Szymona Rybińskiego. Podobnie jak rok wcześniej, czas poobiedni przeznaczony był na wypoczynek i rekreację. Opiekę nad uczniami podczas tych wyjazdów sprawowali nauczyciele informatyki: Marcin Molicki, Zbigniew Pawłowski, Szymon Rybiński, Marcin Żyliński, nauczyciel języka angielskiego – Kinga Drzewiecka, oraz dbające o kondycję fizyczną i będące instruktorkami jazdy na nartach, nauczycielki wychowania fizycznego – Beata Piechota i Alina Walasek⁴⁵. Realizacja tego nowatorskiego projektu edukacyjnego była możliwa dzięki wsparciu finansowemu, udzielonemu przez Multimedialną Sieć Kablową INEA z Poznania – partnera technologicznego Zespołu Szkół Technicznych.

Jak widzimy w ramach wymienionych filarów przeprowadzono w Zespole Szkół Technicznych w Kole wiele innowacyjnych działań. Kompetencje innowacyjne pomagają bowiem nauczycielom inicjować zmiany w procesie dydaktyczno-wychowawczym, ułatwiają kierowanie rozwoju, uaktywniają, sugerują innowacyjne działania, przy jednoczesnym wprowadzeniu nowych i ciekawych rozwiązań do praktyki edukacyjnej. Korzyści wynikające z postaw innowacyjnych pracowników są dla szkoły nieocenione. Zjawisko i proces zarządzania szkołą przez innowacje jest o tyle interesujący, że nikt nie wymusza konieczności podejmowania działań w tym zakresie. Rozpoznawanie postaw pracowników wobec zmian stanowi podstawę do zindywidualizowanego oddziaływania w celu przełamania oporów, lub przekonania pracowników do wdrażanych innowacji. Po

⁴⁴ *Infoszkola*, [w:] Aktualności z lat 2007-2015 [dok. elektroniczny] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl; *Infoszkola*, [w:] Osiągnięcia, [dok. elektroniczny] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

⁴⁵ *Infoszkola 2010 dobiegła końca; Podsumowanie Infoszkoły 2010*, [w:] Aktualności z lat 2007-2015 [dok. elektroniczny] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

dwudziestu pięciu latach kierowania Zespołem Szkół Technicznych, dyrektor Kowarski, pozostawiał swojemu następcy placówkę oferującą alternatywne, innowacyjne rozwiązania, placówkę wyróżniającą się pod tym względem wśród pozostałych szkół funkcjonujących na terenie powiatu kolskiego.

GLÓWNE FILARY PROCESU EDUKACYJNEGO W ZESPOLE SZKÓŁ TECHNICZNYCH W KOLE ZA KADENCJI DYREKTORA JANUSZA KOWARSKIEGO (1991-2016)

Słowa kluczowe: Zespół Szkół Technicznych, motoryzacja, ekologia, języki obce, technologie informacyjne, edukacja, innowacje, projekty

Powyższy artykuł opisuje główne filary procesu edukacyjnego, na których opiera swoją działalność dydaktyczną Zespół Szkół Technicznych w Kole. Praktyka ta wprowadzona została przez ówczesnego dyrektora szkoły, Janusza Kowarskiego, w pierwszym dziesięcioleciu obecnego stulecia. Filarami tymi są: ekologia, motoryzacja, technologie informacyjno-komunikacyjne, języki obce. W artykule przedstawione zostały działania podejmowane z inspiracji dyrekcji oraz nauczycieli i realizowane przy udziale uczniów szkoły. Omówione zostały w nim m.in. innowacyjne działania oraz projekty edukacyjne realizowane w kolskim Zespole, takie, jak np. „Eko-Szkoła”, „Eko-Moto-Szkoła”, „Info-Szkoła”, „Projekt-Czyste Koło”, „Turnieje Motoryzacyjne”, działalność Szkolnego Klubu Gokartowego „SPEED”, „Nekropolia Kolska”, „Koło – miasto czterech kultur”, „Dzień Europejski” i wiele innych. Podejmowane działania w znacznym stopniu przyczyniły się do stworzenia placówki oferującej alternatywne, innowacyjne rozwiązania, wyróżniającej się pod tym względem wśród pozostałych szkół funkcjonujących na terenie powiatu kolskiego.

THE MAIN PILLARS OF THE EDUCATIONAL PROCES IN THE TECHNICAL SCHOOL COMPLEX IN KOŁO DURING THE TERM OFF OFFICE OF DIRECTOR JANUSZ KOWARSKI (1991-2016)

Keywords: A Team of Technical Schols, automative, ecology, foreign languages, information technology, edukation, innovatiens, projects

The above article describes the main pillars of the educational process on which the Technical School Complex in Kolo bases its didactic activity. This practice was introduced by the then headmaster of the school, Janusz Kowarski, in the first decade of this century. These pillars are: ecology, automotive, information and communication technologies, foreign languages. The article presents activities inspired by the school management and teachers and implemented with the participation of school students. It discusses, inter alia, innovative activities and educational projects implemented in the Koło Team, such as: „Eco-School”, „Eco-Moto-School”, „Info-School”, „Design-Clean Koło”, Tournaments Automotive, the activities of the School Go-Kart Club „SPEED”, „Necropolis of Kolska”, „Koło – the city of four cultures”, „European Day” and many others. The undertaken activities significantly contributed to the creation of an institution offering alternative, innovative solutions, distinguished in this respect among other schools operating in the Koło poviat.

Bibliografia:

Archiwa:

Archiwum Zespołu Szkół Technicznych w Kole:

Decyzja Kuratora Oświaty i Wychowania w Koninie z dnia 20 czerwca 1991 roku.

Osiągnięcia i sukcesy Zespołu Szkół Technicznych w Kole.

Protokolarze z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2002-2015.

Sprawozdania z działalności Klubu Sportowego SPEED.

Sprawozdania z działalności nauczycieli języków obcych zawarte w protokolarzach z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2002-2015.

Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Informatyki zawarte w protokolarzach z posiedzeń Rad Pedagogicznych z lat 2000-2012.

Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Przedmiotów Ogólnokształcących z lat 2002-2011, znajdujące się w posiadaniu przewodniczącej – Małgorzaty Gralak.

Sprawozdania z działalności Zespołu Nauczycieli Teoretycznych Przedmiotów Zawodowych z lat 2002-2015.

Zbiór sprawozdań z działań proekologicznych Zespołu Szkół Technicznych w Kole z lat 1997-2011, znajdujący się w posiadaniu Iwony Przybylskiej.

Prasa:

„Gazeta Poznańska” – 2002, 2003.

„Głos Wielkopolski” – 2000.

„Przegląd Kolski” – 2007.

„Wielkopolskie Zagłębie” – 2001.

Internet:

Aktualności z lat 2007-2015 [dok. elektron.] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.

Koło Podglądacz, oficjalny internetowy serwis miasta Koła, 2005.

Sukcesy Zespołu Szkół Technicznych w Kole [dok. elektron.] – tryb dostępu www.zst-kolo.pl.